

ABSTRAKT

Předkládaná bakalářská práce propojuje excerpce, analýzu a interpretaci politického myšlení veřejně působícího katolického kněze v české společnosti 19. století, tedy v době, kdy katolická církev ztrácí své ideologické a mocenské pozice a kdy musí vzdorovat silícím sekularizačním tendencím. Katolická církev se stává pouze jednou z mnoha kulturních a politických platforem v tomto století, a musí proto zápasit s ostatními názorovými proudy o své místo ve společnosti.

Jmenovitě se toto pojednání zaměřuje na život a dílo katolicky založeného duchovního a upřímně přesvědčeného vlastence Václava Štulce (1814 – 1887). Představeny zde budou tři základní linie jeho politického myšlení.

První okruh problémů, který ve svém díle tematizuje, souvisí nejen s rolí reprezentanta katolické církve, ale také se zdůrazňováním významu náboženských hodnot potřebných pro dosažení obecného blaha společnosti. Štulec se zcela jasně ohrazuje především vůči osvícenskému hnutí, revolučnímu násilí a reformám pod taktovkou císaře Josefa II. Štulecovo konzervativní myšlení také vybízí všechny sociální vrstvy, aby dodržovaly základní práva a dbaly veřejného pořádku.

Druhé téma, na něž autor velice často odkazuje, se týká vztahu náboženské a národní identity. Snaží se propojit katolickou víru s konceptem moderního národa. Svým dílem a životním příkladem vyvrací mnohé předsudky namířené vůči církvi a chce ukázat význam katolického kléru pro rozkvět českého národa.

Sociální problémy zasahující tehdejší českou společnost představují třetí téma, jemuž Štulec věnuje značnou míru pozornosti. Jeho sociální myšlení se opírá o náboženské principy, jež by se měly stát základem společenského jednání.

Václav Štulec představuje z hlediska politického myšlení velmi zajímavou a složitou osobnost. Interpretace jeho díla je ohromně obtížná, neboť inspiraci čerpá z mnoha ideově a hodnotově protichůdných zdrojů. Nicméně Štulecova koncepce společnosti zůstává pevně zakotvena v náboženské morálce. Z jeho úvah vyplývá, že katolická církev měla hrát sjednocující úlohu v českém národním hnutí.

Klíčová slova: Václav Štulec, 19. století, konzervativní myšlení, revoluce, katolická církev, vlast, český národ, české dějiny, osvícenství, sociální nerovnost.